

VYHLÁSENIE VÝSLEDKOV celoslovenskej literárnej súťaže

PREKROČ SVOJ TIEŇ

2. ročník (2022)

Občianske združenie PREKROČ SVOJ TIEŇ vyhlásilo dňa 3. 10. 2022 druhý ročník Celoslovenskej literárnej súťaže Prekroč svoj tieň, ktorá prebiehala na platforme odborného recenzovaného časopisu Prekroč svoj tieň, ISSN 2644-6707.

Téma 2. ročníka: Čo je môj domov, literárny žáner: poviedka.

Odborná komisia súťaže na čele s predsedníčkou Mgr. Andreou Jurčovou dňa 31. 12. 2022 súťaž uzavrela a začala hodnotiť príspevky. Na celý proces dohliadal odborný garant súťaže, spisovateľ a jazykovedec doc. PhDr. Peter Karpinský, PhD., ktorý ručí za odbornosť súťaže, jej priebeh a dodržanie všetkých bodov Štatútu súťaže.

Dňa 21. 1. 2023 na zasadnutí odbornej komisie Celoslovenskej literárnej súťaže Prekroč svoj tieň odborný garant súťaže doc. PhDr. Peter Karpinský, PhD. osvedčil všetky postupy odbornej komisie a schválil a potvrdil výsledky súťaže.

Dňa 3. 4. 2023 boli vyhlásené výsledky 2. ročníka Celoslovenskej literárnej súťaže Prekroč svoj tieň nasledovne:

1. miesto:

Branislav Kuchár, Sen

pedagóg:

Mgr. Miriam Karasová, Arcibiskupské gymnázium b. Pavla Jantauscha, Trnava

ceny za 1. miesto:

- * laptop (od: Danubia Accenture Technology Center);
- * značkové naturálne produkty lyofilizovaného ovocia + písomné blahoželanie od Naste Kuzminovej – majsterky sveta a trojnásobnej olympijskej víťazky v biatlone (od: Brix – Grown for flavour);
- * ručne kovaný umelecký predmet (od Martina Tamásfiho, maliara a umeleckého kováča);
- * Boombox BT (od: TESCO);
- * knihy z vydavateľstiev Biely lotos, s.r.o a HladoHlas Group, s.r.o.;
- * športový vak (od o.z. PREKROČ SVOJ TIEŇ);
- * poukaz na 2 jazdy na Obrovej žinke v Čutkovskej doline (zipline Ružomberok) (od: Obrovo)

2. miesto:

Daša Brontvajová, Dračia pálenka

pedagóg:

Mgr. Katarína Kosmel'ová, Základná škola s materskou školou Martina Hamuljaka, Oravská Jasenica

ceny za 2. miesto:

- * laptop (od: Danubia Accenture Technology Center);

- * značkové naturálne produkty lyofilizovaného ovocia + písomné blahoželanie od Naste Kuzminovej – majsterky sveta a trojnásobnej olympijskej víťazky v biatlone (od: Brix – Grown for flavour);
- * ručne kovaný umelecký predmet (od Martina Tamásfiho, maliara a umeleckého kováča);
- * Boombox LT (od: TESCO);
- * knihy z vydavateľstiev Biely lotos, s.r.o a HladoHlas Group, s.r.o.;
- * športový vak (od o.z. PREKROČ SVOJ TIEŇ);
- * poukaz na 2 jazdy na Obrovej žinke v Čutkovskej doline (zipline Ružomberok) (od: Obrovo)

3. miesto:

Tamara Taranová, Iba ja a moja Thalia

pedagóg:

Mgr. Michaela Kántorová, Stredná zdravotnícka škola, Žilina

ceny za 3. miesto:

- * značkové naturálne produkty lyofilizovaného ovocia + písomné blahoželanie od Naste Kuzminovej – majsterky sveta a trojnásobnej olympijskej víťazky v biatlone (od: Brix – Grown for flavour);
- * darčekový poukaz do SPA & Aquaparku (od: Zlaté kúpele, Turčianske Teplice);
- * darčekový poukaz „Večera/Obed v hodnote 30 €“ (od: Pizzéria & Cukráreň Mimosa Turčianske Teplice);
- * ručne kovaný umelecký predmet (od Martina Tamásfiho, maliara a umeleckého kováča);
- * bezdrôtový reproduktor Daewoo (od: TESCO);
- * knihy z vydavateľstiev Biely lotos, s.r.o a HladoHlas Group, s.r.o.;
- * športový vak (od o.z. PREKROČ SVOJ TIEŇ);
- * poukaz na 2 jazdy na Obrovej žinke v Čutkovskej doline (zipline Ružomberok) (od: Obrovo)

2 Ceny riaditeľky súťaže Mgr. Lenky Jajilah, PhD.:

David Mitro, Našiel som svoj domov

pedagóg:

Mgr. Martin Ujhelyi, Súkromná základná škola Didacticus, Košice

autor získa:

- * značkové naturálne produkty lyofilizovaného ovocia + písomné blahoželanie od Naste Kuzminovej – majsterky sveta a trojnásobnej olympijskej víťazky v biatlone (od: Brix – Grown for flavour);
- * balíček BIO produktov (od: Bylinky spod Tatier);
- * bezdrôtové športové slúchadlá Daewoo (od: TESCO);
- * knihu z vydavateľstva HladoHlas Group, s.r.o.;
- * športový vak (od o.z. PREKROČ SVOJ TIEŇ)

Adriana Hritzová, Skutočný domov

pedagóg:

Mgr. Monika Palko Magdová, Základná škola, Krompachy

autorka získa:

- * značkové naturálne produkty lyofilizovaného ovocia + písomné blahoželanie od Naste Kuzminovej – majsterky sveta a trojnásobnej olympijskej víťazky v biatlone (od: Brix – Grown for flavour);
- * sadu esenciálnych olejov (od: Joja bodyfit štúdio, s.r.o.);
- * bezdrôtové športové slúchadlá Daewoo (od: TESCO);
- * knihu z vydavateľstva HladoHlas Group, s.r.o.;
- * športový vak (od o.z. PREKROČ SVOJ TIEŇ)

Cena predsedníčky odbornej komisie Mgr. Andrey Jurčovej:

Lilli Heinz, Moje jablko je môj domov

pedagóg:

Mgr. Romana Barešová, Základná škola, Dunajská Lužná

autorka získa:

- * značkové naturálne produkty lyofilizovaného ovocia + písomné blahoželanie od Naste Kuzminovej – majsterky sveta a trojnásobnej olympijskej víťazky v biatlone (od: Brix – Grown for flavour);
- * ručne vyrezanú píšťalu koncovku fujaristu Jozefa Libicu (od: Rodná zem, n.o.);
- * bezdrôtové športové slúchadlá Daewoo;
- * knihu z vydavateľstva HladoHlas Group, s.r.o.;
- * športový vak (od o.z. PREKROČ SVOJ TIENĽ)

Odborná komisia rozhodla o nasledovnom poradí do 10. miesta:

4. miesto:

Silvia Vrbovská, Hľadanie domova

pedagóg:

Mgr. Eva Lešníková, Gymnázium Jozefa Gregora Tajovského, Banská Bystrica

autorka získa:

- * knihy z vydavateľstva Biely lotos, s.r.o.;
- * poukaz na 2 jazdy na Obrovej žinke v Čutkovej doline (zipline Ružomberok) (od: Obrovo)

5. miesto:

Alžbeta Romaňáková, Sila klavíra

pedagóg:

Mgr. Jana Kutlákova, Cirkevná základná škola svätého apoštola Pavla, Sihelné

autorka získa:

- * knihy z vydavateľstva Biely lotos, s.r.o.;
- * poukaz na 2 jazdy na Obrovej žinke v Čutkovej doline (zipline Ružomberok) (od: Obrovo)

6. miesto:

Eva Hrnčárová, Čo je tvoj domov, Réka?

pedagóg:

Mgr. Patrik Lehocký, Základná škola kniežaťa Pribinu, Nitra

autorka získa:

- * knihy z vydavateľstva Biely lotos, s.r.o.;
- * poukaz na 2 jazdy na Obrovej žinke v Čutkovej doline (zipline Ružomberok) (od: Obrovo)

7. miesto:

Diana Senášiová, Čo je môj domov

pedagóg:

Dominika Hajčiová Čipková, Základná škola, Ivanka pri Nitre

autorka získa:

- * knihy z vydavateľstva Biely lotos, s.r.o.;

* poukaz na 2 jazdy na Obrovej žinke v Čutkovskej doline (zipline Ružomberok) (od: Obrovo)

8. miesto:

Barbora Kurdelová, Divá orchidea

pedagóg:

Mgr. Monika Mikolášiková, Základná škola s materskou školou, Hargašova 5, Bratislava

autorka získa:

* knihy z vydavateľstva Biely lotos, s.r.o.;

* poukaz na 2 jazdy na Obrovej žinke v Čutkovskej doline (zipline Ružomberok) (od: Obrovo)

9. miesto:

Patrícia Blažeková, Nemý nárek

pedagóg:

Mgr. Daša Ondrušová, Obchodná akadémia, Trnava

autorka získa:

* knihy z vydavateľstva Biely lotos, s.r.o.;

* poukaz na 2 jazdy na Obrovej žinke v Čutkovskej doline (zipline Ružomberok) (od: Obrovo)

10. miesto:

Daniel Verbický, Slobodný domov

pedagóg:

PhDr. Ľubica Verbická, ZŠ a MŠ Stakčín

autor získa:

* knihy z vydavateľstva Biely lotos, s.r.o.;

* poukaz na 2 jazdy na Obrovej žinke v Čutkovskej doline (zipline Ružomberok) (od: Obrovo)

Všetkým výhercom srdečne blahoželáme!

Veľmi pekne ďakujeme partnerom súťaže, ktorí darovali ceny pre víťazov a 2. ročník podporili finančne a mediálne:

Danubia Accenture Technology Center – spoločnosť venovala laptopy

Brix – Grown for flavour – spoločnosť nás podporila finančne a venovala značkové prírodné produkty lyofilizovaného ovocia + písomné blahoželanie od Naste Kuzminovej, majsterky sveta a trojnásobnej olympijskej víťazky v biatlone

Global Delivery & Field Services - AT&T Business – spoločnosť nás podporila finančne

TESCO – spoločnosť venovala bezdrôtové športové slúchadlá, Boomboxy BT a LT a bezdrôtový stereo reproduktor Daewoo

Obrovo – zábavný park venoval poukazy na 2 jazdy na zip-line Obrova žinka v Čutkovskej doline

Rodná zem, n.o. – organizácia venovala ručne vyrezanú píšťalu koncovku fujaristu Jozefa Libicu

Martin Tamásfi – maliar a umelecký kováč venoval ručne kované umelecké predmety

Joja bodyfit štúdio, s.r.o. – venovalo sadu esenciálnych olejov

Zlaté kúpele Turčianske Teplice – venovali darčkový poukaz do SPA & Aquaparku

Pizzéria & Cukráreň Mimosa Turčianske Teplice – venovala darčkový poukaz „Večera/Obed v hodnote 30 €“

Bylinky spod Tatier – spoločnosť venovala balíček BIO produktov

Tvorivá spoločnosť – podporila nás mediálne

Biely lotos, s.r.o. – vydavateľstvo venovalo knihy

HladoHlas Group, s.r.o. – vydavateľstvo venovalo knihy
Tímea Pospíšová – podporila nás finančne

Víťazné príspevky umiestnené na 1., 2. a 3. mieste, súťažné príspevky, ktoré získali Cenu riaditeľky súťaže a príspevok, ktorý získal Cenu predsedníčky odbornej komisie, sú odpublikované v elektronickom časopise Prekroč svoj tieň ISSN 2644-6707. Autori dostanú potvrdenie o publikačnej činnosti, ktoré si budú môcť uplatniť na vysokej škole pri získaní kreditov a pri dokladovaní odbornej aktivity.

Všetkých 13 súťažných prác uvedených v tomto vyhodnotení je odpublikovaných v recenzovanom Zborníku ocenených príspevkov 2. ročníka Celoslovenskej literárnej súťaže PREKROČ SVOJ TIEŇ, ISBN 978-80-570-4696-7.

*„Hovoríme, aby sme vytvorili vzťah,
píšeme, aby sme dali tvar nejasnému svetu,
aby sme sa dostali z hmly tak, že osvetlíme kút nášho duševného sveta.
Ak je hovorené slovo skutočnou interakciou, písané slovo modifikuje imaginárno.“*
Boris Cyrulnik, V noci som písal o slnku (2020, s. 8)

Mgr. Lenka Jalilah, PhD., riaditeľka súťaže:

Po prečítaní súťažných príspevkov 2. ročníka našej literárnej súťaže som pochopila, v čom je náš jazyk enigmatický, čiže záhadný, tajomný. Nie je len nástrojom na pomenovanie vecí a javov, ale má v sebe vibráciu, je nositeľom ilúzie a oživovateľom radosti z premýšľania. Napísané slová majú schopnosť metamorfózy. Premieňajú nielen autora, ale aj čitateľa.

Veľká časť hrdinov v poviedkach mladých autorov sa k uvedomeniu skutočného domova prepracovala cez bolesť a ťažkú životnú skúsenosť. Ich príbehy sú smutné, plné bolesti zo straty rodiny, rodičov, domu, priateľov. Cítia beznádej a prázdnotu, sú stratení, nenachádzajú pochopenie vo svojom okolí, trápia ich zvieravé pocity, snažia sa identifikovať s konkrétnym miestom alebo sa hľadajú vo svete, pričom nakoniec prichádzajú do svojho vnútra.

Veľmi často sú emócie dávané na jednu rovinu s pocitmi (bezpečie, útecha, porozumenie), na povrch vyviera túžba osamostatniť sa, byť nezávislý, čo nakoniec vyústí do odchodu z domu. Radosť z takejto zmeny a nadšenie zo slobody vo svete vystrieda precítenie vnútornej prázdnoty a túžba vrátiť sa domov, ktorá je nakoniec naplnená.

V kontraste k vyššie popísanej skupine poviedok sme dostali aj texty vtipné, humorné, ktoré sa so zadanou témou pohrávajú s ľahkosťou a nadhľadom. Medzi súťažnými príspevkami sa objavili aj také, ktoré sú originálnou alegóriou života a myslenia človeka vo vzťahu k domovu a bezpečnému úkrytu.

Zaujímavosťou je, že niekoľko príbehov sa odohráva v pohybe: vo vlaku, v autobuse, v aute, počas prechádzky mestom či počas blúdenia ulicami. Ďalší hrdinovia poviedok sú naproti tomu statickí: stoja alebo sedia na streche, na okraji priepasti alebo nad hladinou mora či rieky, hompálajú nohami, dívajú sa dolu, bilancujú svoj doterajší život a prehodnocujú vlastné rozhodnutia z minulosti.

Čo je *domov* podľa našich mladých autorov? Je to predovšetkým miesto, kde tlčie naše srdce, kam nás to ťahá, kde sa cítime bezpečne a milovaní. Ale je to aj príroda, mama, jej teplá náruč, otec, súrodenci, známe vône a zvuky. Domovom je nielen biologická rodina, ale aj „nová rodina“, ktorú tvoria napríklad spolupacienti, sestry a lekári v nemocnici (priestor, v ktorom hrdina cíti lásku, povzbudenie a pomocnú ruku) alebo noví kamaráti v knižnici (útočisko pred nepochopením a odsudzovaním spolužiakov).

Hrdinovia poviedok prichádzajú k záveru, že domovom nie je dom či konkrétne miesto, ale pocit, pohladenie, pokoj v duši, večnosť, rodná reč, nárečie, Slovensko, rodný kraj. Dokonca nám predostierajú aj zmysel života, ktorý vidia v láske, vo vzťahu muža a ženy, v manželstve.

Doc. PhDr. Peter Karpinský, PhD., odborný garant súťaže:

Na napísanie dobrej prózy musí mať autor nielen talent, ale aj isté penzum životných skúseností, aby text získal istú hĺbku a možno aj presvedčivosť. Možno i preto je medzi spisovateľmi tak málo kvalitných prozaikov-románopiscov. Prípadne autori dobrej prózy debutujú obvykle neskoršie než básnici. V skratke by sa dalo povedať, že prózu si musí autor pri písaní „odsedieť“ a pri tvorbe odžiť.

Napriek týmto kreatívnym „obmedzeniam“ som bol veľmi prekvapený množstvom textov, ktoré boli zaslané do súťaže, a zároveň som bol potešený, koľko z týchto textov bolo na štylistickej i obsahovej úrovni veľmi dobre napísaných.

Téma „domov“, hoci sa na prvý pohľad zdá byť prostá, v skutočnosti je veľmi hlboká, ale aj zradná. Vytvoriť text, ktorý by nebol sentimentálny či patetický (lebo aj k tomu daná téma zvädza), je pomerne náročné. O to viac je obdivuhodné, že niektorí mladí autori to bravúrne zvládli.

Všetkým oceneným blahoželám a zároveň ďakujem organizátorom, že autorom ponúkajú možnosť na sebavyjadrenie.

Mgr. Andrea Jurčová, predsedníčka odbornej komisie:

Študenti, ktorí sa zapojili do súťaže aj v prvom ročníku, iste potvrdia, že napísať poviedku bolo náročnejšie než nám prispieť úvahou (ako tomu bolo minulý rok). Napriek tomu sa s týmto žánrom všetci súťažiaci popasovali statočne, a tak sme opäť získali mnoho kvalitných diel, ktoré čitateľa nielen rozveselia, zataja mu dych, vyvolajú v ňom napätie, ale privedú ho aj k zamysleniu.

Naším cieľom nie je rozdávať výhry, ale predovšetkým motivovať študentov k tomu, aby zo seba dostali to najlepšie – napísanie každého textu je pre autora výzvou, a o čo ťažší žánr sa pokúša, o to viac sa o ňom potrebuje naučiť. Poviedka nevyžaduje iba vymyslenie skvelého príbehu, musí sa za ním ukrývať myšlienka, ktorú chce autor svojmu čitateľovi komunikovať. Avšak pravé umenie svojmu prijímateľovi neponúka vyriešenie záhady na tácke, explicitne mu v záverečnom odseku nezhrnie to, čo sa na niekoľkých stranách urputne snažilo vyjadriť nepriamo. My, čitatelia, vidíme, čo je medzi riadkami, a z každej vety vyvodíme závery, ku ktorým sa nás autor snaží nasmerovať. No ak nám hlavnú myšlienku svojho príbehu na konci „pre istotu“ spíše, degraduje našu čitateľskú kompetenciu a v konečnom dôsledku sám pokazí kúzlo svojho diela.

Poviedka je jedinečný žánr v tom, že v sebe dokáže obsiahnuť aj iné žánre a stále si zachová svoju svojbytnosť. Opis, úvaha, charakteristika či dráma, všetky slúžia jej zámerom, no je nevyhnutné, aby sa nimi autor nenechal uniesť a rozpoznať, kedy sa jeho poviedka zmenila na úvahu – čo mnohí súťažiaci nedokázali a, bohužiaľ, neupozornili ich na to ani ich pedagógovia.

Najzákladnejším nosným prvkom každého písomného prejavu je jeho forma. Ako som spomínala, nestačí vymyslieť skvelý príbeh. Je potrebné si naštudovať, ako deliť text do odsekov, písať priamu reč, neopakovať slová s rovnakým koreňovým základom na krátkej textovej ploche (ak v tom nie je umelecký zámer), rozvinúť dej cez úvod, jadro a záver alebo plynule a logicky rozvíjať vety, aby dávali zmysel a vyjadrili presne to, čo nimi autor vyjadriť chce. Každý autor by si mal uvedomiť, že môže mať aj tisíce spásonosných myšlienok, no ak formálna stránka jeho textu nie je v poriadku, tie myšlienky sa čitateľa buď vôbec nedotknú, alebo sa k nemu dostanú značne oslabené či deformované. Ako je iste každému

známe, nezáleží len na tom, čo hovoríme, ale *ako* to hovoríme – a neplatí to iba v bežnej komunikácii, ale aj v literatúre.

Verím, že tento vstup bude obohatením pre každého bývalého či budúceho súťažiaceho, prijme dobre mienené rady a bude starostlivo dbať na to, aby jeho diela plnili obsahové, formálne aj umelecké náležitosti. Verím tiež, že učitelia budú svojim žiakom zodpovednými poradcami, upozornia ich na nedostatky, pomôžu im získať potrebné vedomosti a budú ich viesť k tomu, aby svoje schopnosti a talenty rozvíjali.

Potešil nás dvojnásobný počet súťažných príspevkov oproti 1. ročníku. Medzi autormi boli žiaci 8. a 9. ročníkov základných škôl (42 %) a stredoškóľáci (gymnazisti aj študenti stredných odborných škôl) (58 %) z celého Slovenska. Zvýšil sa aj percentuálny podiel chlapcov oproti minulému roku (30 %). Najviac príspevkov prišlo z Prešovského kraja (20 %), najmenej z Nitrianskeho (3 %) a Trnavského kraja (3 %).

Tešíme sa na osobné stretnutie s vami, milí ocenení autori, pri odovzdávaní cien. A už teraz sa tešíme na nové súťažné príspevky 3. ročníka Celoslovenskej literárnej súťaže *Prekroč svoj tieň*, ktorý vyhlásime na jeseň tohto roku.

Mgr. Lenka Jalilah, PhD.

riaditeľka súťaže

predsedníčka Občianskeho združenia

šéfredaktorka časopisu

PREKROČ SVOJ TIEŇ

Partneri 2. ročníka Celoslovenskej literárnej súťaže Prekroč svoj tieň:

accenture

TESCO

ZLATÉ KÚPELE
TURČIANSKE TEPLICE
MEDICAL SPA

bodyfit
Joja
štúdio

 Dotyky esencií

BRIX
GROWN FOR FLAVOUR

RODNÁ ZEM
NEZISKOVÁ ORGANIZÁCIA

